

Розслідування гострих професійних захворювань лабораторно підтверджених випадків інфікування COVID-19 медичних та інших працівників.

Підвищений ризик на передовій. Як не захищай лікаря, він все одно знаходиться в добровільній групі ризику. Нині не можна з точністю виміряти ступінь ризику для медперсоналу, який постійно знаходиться у вірусному середовищі. Існують лише деякі показники Всесвітньої організації охорони здоров'я (ВООЗ), за якими можна зробити певні висновки. Наприклад, під час спалаху SARS в 2002-2003 рр. 21% всіх підтверджених випадків в світі припав на медперсонал.

Оскільки медики знаходяться в безпосередній близькості до інфікованих, то піддаються не просто зараженню, а отриманню вірусу у великих дозах.

Міжнародна рада медсестер (ICN) заявила, що у світі понад 90 тисяч медичних працівників інфіковані COVID-19. (джерело : <https://www.reuters.com/article/us-health-coronavirus-nurses/over-90000-health-workers-infected-with-covid-19-worldwide-nurses-group-idUSKBN2211XH?il=0>)

Рейтинг найнебезпечніших професій під час пандемії очолюють медичні працівники, лікарі та фельдшери, інші працівники через контакт з хворими.

Професійними, як відомо, називаються хвороби, виникнення яких пов'язане з певною трудовою діяльністю і впливом на організм конкретних несприятливих умов праці, так званих «шкідливих виробничих чинників». До професійних хвороб належать насамперед хвороби, що виникають внаслідок безпосередньої дії на людей виробничих шкідливих факторів, а також ті, що за певних виробничих умов розвиваються значно частіше, ніж звичайно.

Розслідування професійних захворювань визначено Порядком розслідування та обліку нещасних випадків, професійних захворювань та аварій на виробництві, затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 17 квітня 2019 року № 337 (далі – Порядок).

Згідно з пунктом 3 Порядку нещасний випадок – обмежена в часі подія або раптовий вплив на працівника небезпечного виробничого фактора чи середовища, що сталися у процесі виконання ним трудових обов'язків або в дорозі (на транспортному засобі підприємства чи за дорученням роботодавця), внаслідок яких заподіяно шкоду здоров'ю, зокрема від одержання поранення, травми, у тому числі внаслідок тілесних ушкоджень, гострого професійного захворювання (отруєння) та інших отруєнь, одержання сонячного або теплового удару, опіку, обмороження, а також у разі утоплення, ураження електричним струмом, блискавкою та іонізуючим випромінюванням, одержання інших ушкоджень внаслідок аварії, пожежі, стихійного лиха (землетрусу, зсуву, повені, урагану тощо), контакту з представниками тваринного та рослинного світу, які призвели до втрати працівником працездатності на один робочий день чи більше або до необхідності переведення його на іншу (легшу) роботу не менш як на один робочий день, зникнення тощо.

Гостре професійне захворювання (отруєння) – захворювання (або смерть), що виникло після однократного (протягом не більш як однієї робочої зміни) впливу на працівника шкідливих факторів фізичного, біологічного та хімічного характеру (у тому числі інфекційні, паразитарні, алергійні захворювання).

Пунктами 4, 5 та 7 Інструкції про застосування переліку професійних захворювань, затвердженої наказом Міністерства охорони здоров'я України, Академією медичних наук України, Міністерством праці та соціальної політики України від 29.12.2000 № 374/68/338, зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 24.01.2001 за № 68/5259, визначено, що якщо етіологія професійного захворювання не вказана в Міжнародній класифікації хвороб і споріднених проблем (МКХ-10), застосовують код Y 96 (фактори, пов'язані з умовами праці).

Діагноз гострого професійного захворювання (інтоксикації), що виникає на виробництві, встановлюється лікарем будь-якого лікувально-профілактичного закладу після обов'язкової консультації з профпатологом та лікарем з гігієни праці.

При гострих професійних захворюваннях інфекційного походження (вірусний гепатит, бруцельоз, сибірська виразка, кліщовий енцефаліт та інші) діагноз встановлюється лікарем-інфекціоністом та профпатологом з урахуванням епідрозслідування.

Отже, лабораторно підтверджені випадки інфікування COVID-19 медичних та інших працівників, що пов'язані з виконанням професійних обов'язків в умовах підвищеного ризику зараження на COVID-19 (надання медичної допомоги хворим на інфекційні хвороби, роботи з живими збудниками та в осередках інфекційних хвороб, дезінфекційні заходи тощо), розслідуються як випадки гострого професійного захворювання відповідно до вимог Порядку.

Відповідно до п.6 Порядку, заклад охорони здоров'я зобов'язаний невідкладно передати з використанням засобів зв'язку (факс, телефонограма, електронна пошта) та протягом доби на паперовому носії екстрене повідомлення про звернення потерпілого з посиланням на гостре професійне захворювання (у разі можливості з висновком про ступінь тяжкості) за формою згідно з додатком 1 Порядку:

підприємству (установі, організації), де працює потерпілий або на якому він виконував роботу;

територіальному органу Держпраці за місцем настання гострого професійного захворювання;

робочому органу виконавчої дирекції Фонду соціального страхування за місцем настання гострого професійного захворювання.

Після отримання екстреного повідомлення про гостре професійне захворювання, роботодавець (у даному випадку керівник закладу охорони здоров'я, працівником якого є хворий) зобов'язаний протягом двох годин з використанням засобів зв'язку та не пізніше наступного робочого дня надати на паперовому носії повідомлення згідно з додатком 2 до Порядку:

територіальному органу Держпраці;

робочому органу Фонду;

керівникові підприємства (установи, організації), на території якого сталося гостре професійне захворювання, якщо потерпілий є працівником іншого підприємства (установи, організації);

керівникові первинної організації профспілки незалежно від членства потерпілого в профспілці (у разі наявності на підприємстві (в установі, організації) кількох профспілок — керівникові профспілки, членом якої є потерпілий), а у разі відсутності профспілки — уповноваженій найманими працівниками особі з питань охорони праці;

уповноваженому органу чи наглядовій раді підприємства (у разі її утворення).

Далі, відповідно до пп. 12,13 Порядку наказом роботодавця не пізніше наступного робочого дня після отримання повідомлення утворюється комісія, до складу якої входять:

керівник (спеціаліст) служби охорони праці або посадова особа, на яку роботодавцем покладено виконання функцій з охорони праці (голова комісії);

представник робочого органу Фонду;

представник первинної організації профспілки (у разі її відсутності — уповноважена найманими працівниками особа з питань охорони праці);

лікар з гігієни праці територіального органу Держпраці;

інші представники підприємства (установи, організації), посадові особи органів Держпродспоживслужби, ДСНС (у разі потреби та за відповідним погодженням).

До складу комісії не може входити безпосередній керівник потерпілого (хворого на COVID-19).

Водночас, потрібно зауважити, що на виконання абзацу другого пункту 2 постанови Кабінету Міністрів України від 11.03.2020 № 211 “Про запобігання поширенню на території України коронавірусу COVID-19” щодо своєчасного і повного проведення профілактичних і протиепідемічних заходів, у разі проведення спеціальних розслідувань нещасних випадків, професійних захворювань та аварій на виробництві, відповідно до Порядку, до закінчення карантину рекомендовано:

- проводити розподіл обов’язків членів комісій з урахуванням обмеження контактного спілкування між членами комісії та особами, що можуть бути залучені до розслідування нещасного випадку, зокрема, делегувати представникам роботодавця виконання тих обов’язків комісії, визначених пунктом 33 Порядку, необхідність виконання яких передбачає перебування членів комісії на території суб’єкта господарювання;

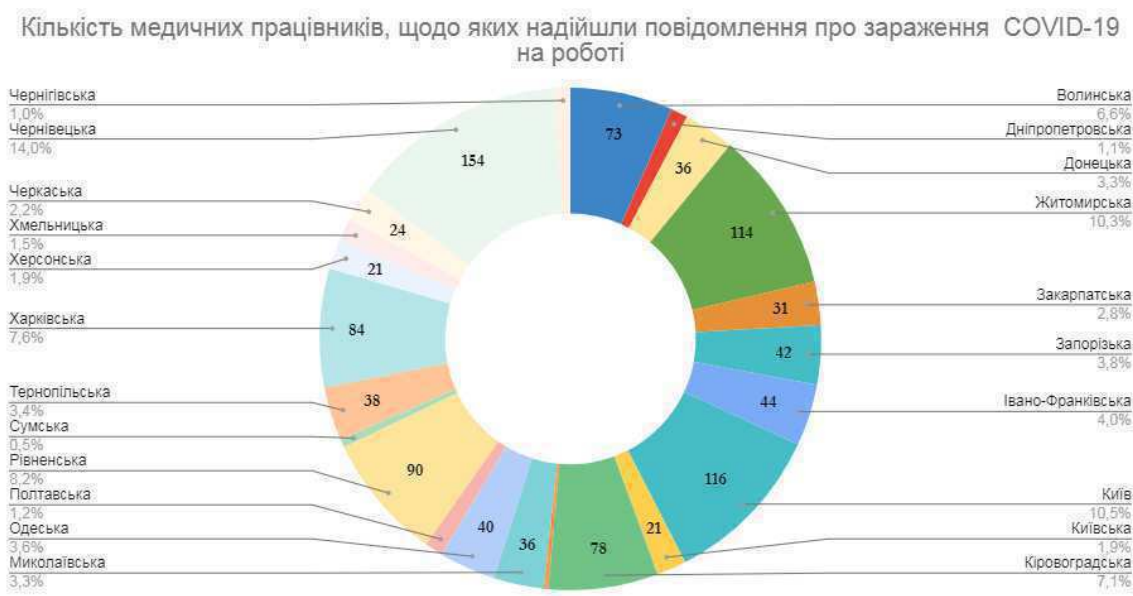
- опитування свідків, зустріч з потерпілим, членами його сім’ї або уповноваженою ним (ними) особою, проводити обмеженим складом членів комісії (один-два), в разі необхідності засідання комісії проводити обмеженим складом з додержанням вимоги щодо кворуму, та з використанням конференц-зв’язку та інших сучасних засобів зв’язку;

- виконувати інші обов’язки комісії, визначені пунктом 33 Порядку, та здійснювати документальне оформлення матеріалів розслідування з урахуванням обмежень, пов’язаних із запровадженням карантинних заходів.

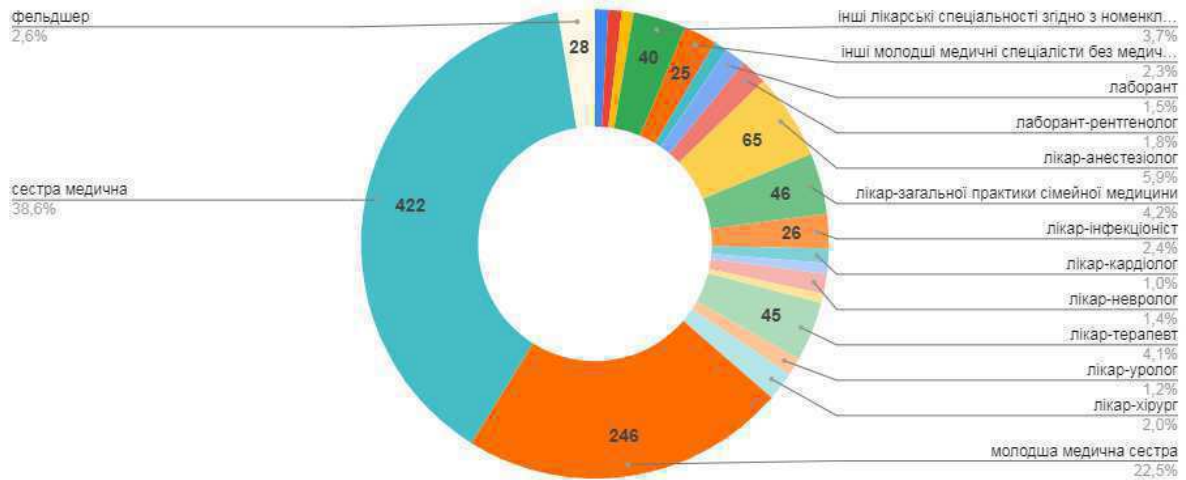
З метою проведення своєчасних розслідувань нещасних випадків/гострих професійних захворювань (інфікування COVID-19) у медичних та інших працівників, що пов’язані з виконанням професійних обов’язків в умовах підвищеного ризику зараження на COVID-19 та забезпечення їх соціального захисту **Держпраці запровадило гарячу лінію: (044) 279-03-28 для медичних працівників, які захворіли на COVID-19.**

Оперативна інформація про надходження повідомлень до Держпраці України про гострі професійні захворювання на **COVID-19** наведена на діаграмах нижче.

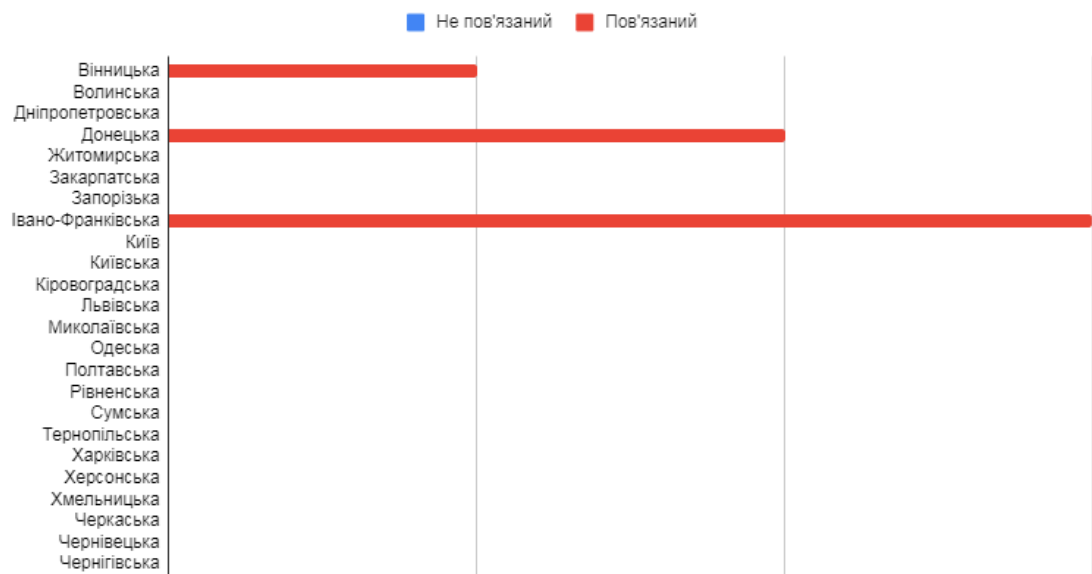
Оперативна інформація щодо надходження повідомлень про гострі професійні захворювання на COVID-19 під час виконання посадових обов’язків

Професії медичних працівників, щодо яких надійшло найбільше повідомлень про гостре професійне захворювання

Кількість завершених розслідувань у розрізі встановленого зв'язку захворювання з умовами праці

Дані про повідомлення лабораторно підтверджених випадків інфікування COVID-19 медичних та інших працівників, по яким розпочаті розслідування гострих професійних захворювань в Донецькій області, за датами їх

надходження наведені на діаграмі №1 (див. нижче).

Діаграма №1.

За період карантину, станом на 8 травня, до Головного управління Держпраці у Донецькій області надійшли повідомлення про лабораторно підтверджені випадки інфікування COVID-19 36 медичних та інших працівників. По всіх випадках тривають розслідування професійних захворювань.

Матеріали підготовлено Головним управлінням Держпраці у Донецькій області